

Briuselis, 2022 m. gegužės 30 d.
(OR. en)

9514/22

COH 44
ENV 502
COMPET 402
SAN 314
EDUC 188
EMPL 205
RECH 302
TRANS 325
AGRI 213
POLCOM 39
RELEX 694
POSEIDOM 2
POSEICAN 2
POSEIMA 2

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 8781/22 (COM (2022) 198 final)

Dalykas: Komisijos komunikatas „Pirmenybė žmonėms, tvaraus ir integracinio augimo užtikrinimas, ES atokiausių regionų potencialo atskleidimas“. Tarybos išvados
– *Patvirtinimas*

1. 2022 m. gegužės 5 d. Tarybos generaliniam sekretoriatui buvo pateiktas Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Pirmenybė žmonėms, tvaraus ir integracinio augimo užtikrinimas, ES atokiausių regionų potencialo atskleidimas“¹.

¹ Dok. 8781/22+ ADD 1 + ADD 2.

2. Pirmininkaujančios valstybės narės išvadų projektas buvo nagrinėjamas per 2022 m. gegužės 12 d.² ir 24 d.³ Struktūrinių priemonių ir atokiausių regionų darbo grupės posėdžius. Delegacijos pritarė šio pranešimo priede išdėstytam Tarybos išvadų projektui.
3. Nuolatinių atstovų komiteto prašoma rekomenduoti Tarybai priimti šio pranešimo priede pateikiamas Tarybos išvadas.

² Dok. WK 6663/22.

³ Dok. WK 6663/22 REV 1.

Projektas

Tarybos išvados dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Pirmenybė žmonėms, tvaraus ir integracinio augimo užtikrinimas, ES atokiausių regionų potencialo atskleidimas“

Europos Sąjungos Taryba,

PRIMINDAMA:

- Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnį;
 - 2022 m. gegužės 3 d. komunikatą „Pirmenybė žmonėms, tvaraus ir integracinio augimo užtikrinimas, ES atokiausių regionų potencialo atskleidimas“;
 - 2017 m. spalio 24 d. komunikatą „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“;
 - 2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Partnerystės su atokiausiais ES regionais stiprinimas“;
 - 2020 m. gruodžio 10 d. Europos regionų komiteto nuomonę „Europos Komisijos ataskaita dėl atnaujintos strateginės partnerystės su ES atokiausiais regionais įgyvendinimo“;
 - 2022 m. sausio 20 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Atokiausių regionų nauda Sąjungai“;
 - 2021 m. spalio mėn. COVID-19 pandemijos poveikio atokiausiems regionams tyrimą,
1. **PRIPAŽIŠTA** Gvadelupos, Prancūzijos Gvianos, Martinikos, Reunjono, Majoto, Sen Marteno, Azorų, Madeiros ir Kanarų salų ypatumus, t. y. jų struktūrinę socialinę ir ekonominę padėtį, kurią apsunkina jų atokumas, izoliuotumas, mažumas, sudėtingos topografinės ir klimato sąlygos, gamtinio pavojaus rizika ir ekonominė priklausomybė;

2. PRIMENA, kad pagal SESV 349 straipsnį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali priimti konkrečias Sutarčių taikymo priemones, kad būtų atsižvelgiama į konkrečius atokiausių regionų ypatumus ir ribotas galimybes;
3. PRIPAŽIŠTA, kad šiems regionams gali prireikti Europos Sąjungos paramos, t. y. prie jų ypatumų pritaikytų ES teisės aktų, paramos vykdant teritorinės infrastruktūros statybos darbus ir finansinės paramos; PABRĖŽIA, kad tokia parama yra labai svarbi siekiant didinti sanglaudą visoje ES, panaikinti atotrūkį tarp šių regionų ir likusios ES dalies ir skatinti tvarų struktūrinį ir ekonomikos atsigavimą;
4. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad, visų pirma, atokiausi regionai patiria gamtinio pavojaus riziką, klimato kaitos ir ekstremalių meteorologinių reiškinių poveikį ir yra jų pažeidžiami;
5. PABRĖŽIA, kad atokiausi regionai susiduria su įvairiomis bendromis kliūtimis, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, ir kad kiekvienas atokiausias regionas teikia skirtingą naudą ES;
6. PRIPAŽIŠTA atokiausiems regionams skirtas konkrečias nuostatas, įtvirtintas daugiau kaip dvidešimčia ES reglamentų, kuriais nustatomi 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos ES fondai ir programos;
7. PALANKIAI VERTINA tai, kad atnaujintas Komisijos komunikatas dėl ES atokiausių regionų; PALANKIAI VERTINA tai, kad daugiausia dėmesio skiriama tam, kad pirmenybė būtų teikiama žmonėms, nes Europos piliečiai yra Europos projekto pagrindas, ir tam, kad būtų užtikrinta, jog ekonomikos atsigavimas ir tvarus augimas atitiktų žmonių poreikius;
8. PALANKIAI VERTINA Komisijos įsipareigojimą remti atokiausius regionus ir integruoti šių regionų ypatumus į ES teisės aktus ir juose numatytą politiką, kad paskatintų jų vystymąsi laikantis individualiai pritaikyto ir teritorinio požiūrio;

9. PRIPAŽIŠTA, kad atokiausių regionų vystymosi strategijas valdo ir prireikus reguliariai atnaujina regionai ir jų valstybės narės; ATKREIPIA DĖMESĮ į Komisijos rekomendacijas ir glaudžiai bendradarbiaus su Komisija įgyvendinant šias rekomendacijas;

I. DĖL COVID-19 PANDEMIJOS, REAGAVIMO Į KRIZĘ IR EKONOMIKOS ATSIGAVIMO

10. PRIPAŽIŠTA, kad šiuose regionuose reikia geriau atsižvelgti į saugumo ir atsparumo klausimus; PRIMYGTINAI PABRĖŽIA pasirengimo krizėms ir jų valdymo svarbą;
11. PABRĖŽIA, kad reikia spręsti aukšto skurdo lygio atokiausiuose regionuose problemą, visų pirma po COVID-19 pandemijos; PALANKIAI VERTINA Komisijos komunikate išdėstytus prioritetus, kaip antai skurdo mažinimą, integraciją ir lygybę;
12. PRIPAŽIŠTA Komisijos teikiamą pirmenybę tvariam ir įtraukiam ekonomikos atsigavimui ir augimui atokiausiuose regionuose po COVID-19 pandemijos ir RAGINA Komisiją remti sparčiai augančius sektorius, kuriuose kuriamos darbo vietos ir skatinamas darnus vystymasis;
13. PABRĖŽIA investicijų į turizmo sektorių skatinimo svarbą siekiant remti šio strateginio sektoriaus atsigavimą ir darnų vystymąsi;
14. PABRĖŽIA būtinybę toliau remti inovacijas, mokslinius tyrimus ir plėtrą atokiausiuose regionuose, kad būtų pasiekti Komisijos komunikate numatyti ekonomikos ir kitų sričių tikslai;
15. PATVIRTINA, kad tvarią mėlynąją ekonomiką Taryba įvardija kaip vieną iš pagrindinių sektorių, kuriuose skatinamas atokiausių regionų ekonomikos augimas;

16. PABRĖŽIA žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos galimybes atokiausiuose regionuose, nes tai sudaro sąlygas ekonomikos augimui, darbo vietų kūrimui ir perėjimui prie tvarumu ir inovacijomis grindžiamo ekonomikos modelio;

Valstybės pagalba

17. RAGINA Komisiją tęsti valstybės pagalbos reglamentų peržiūrą, remiantis esamomis ES valstybės pagalbos teisės aktų nuostatomis dėl atokiausių regionų;
18. PALANKIAI VERTINA lankstumą, kuriuo buvo grindžiama laikinosios valstybės pagalbos sistema pandemijos metu, ir PRIMENA, kad jis padėjo apriboti neigiamus COVID-19 pandemijos padarinius;
19. PABRĖŽIA, kad pagalba atokiausiems regionams negali turėti įtakos konkurencijai vidaus rinkoje, jeigu ji skiriama tik vietos mastu vykdomai veiklai;

II. DĖL TVARAUS IR ĮTRAUKAUS EKONOMIKOS ATSIGAVIMO IR AUGIMO

20. PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisijos komunikate pagrindinis dėmesys skiriamas atokiausiuose regionuose gyvenančių žmonių poreikių tenkinimui, atsigavimo ir augimo proceso metu teikiant pirmenybę jų poreikiams ir susirūpinimą keliantiems klausimams; ypač PALANKIAI VERTINA tikslą pasiekti atokiausių regionų ir kitų ES regionų konvergenciją;
21. atsižvelgdama į įvykusį Porto aukščiausiojo lygio susitikimą, PABRĖŽIA, kad įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ypatingą dėmesį reikia skirti atokiausiems regionams;

Piliečių poreikių tenkinimas. Infrastruktūra ir paslaugos

22. PRIPAŽĮSTA infrastruktūros plėtros kai kuriuose atokiausiuose regionuose svarbą siekiant, kad tokie regionai gautų naudos iš ekonominės plėtros, darnaus turizmo plėtros, mainų savo geografinėse vietovėse ir užtikrintų atsparumą;
23. RAGINA atitinkamas valstybes nares daugiau įsipareigoti ir, atsižvelgiant į atitinkamas savo atokiausių regionų kompetencijas, visų pirma remti pagrindinės infrastruktūros – viešosios geriamojo vandens sistemos, būsto, sanitarijos paslaugų, atliekų tvarkymo, švarios energijos, didelės spartos, atsparių informacijos tinklų, atsparumo įvairiai rizikai – plėtrą, taip pat didinti galimybes naudotis viešosiomis paslaugomis ir socialinės priežiūros paslaugomis, kaip antai švietimo, vaikų priežiūros, sveikatos priežiūros ar transporto paslaugomis;
24. PRIMENA, kad atokiausi regionai yra visiškai priklausomi nuo įperkamo ir patikimo oro ir jūrų transporto, kuriuo užtikrinamas jų gyventojų judumas ir būtiniausių prekių tiekimas;

Jaunimas, švietimas ir užimtumas

25. PRIMENA, kad atokiausiuose regionuose turi būti įgalinamas jaunimas, visų pirmą vykdant formalųjį ir neformalųjį švietimą, mokymą ir savanorišką veiklą, ir plėtojamas įsidarbinamumas ugdant įgūdžius, skatinant mokytis visą gyvenimą ir vykdant profesinį mokymą, įskaitant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;
26. PABRĖŽIA, kad ES lėšomis ir programomis gali būti remiama mokymų, kurių metu pagrindinis dėmesys skiriamas darbo vietų kūrimo veiklai regionuose, plėtra; kad jomis turėtų būti remiamas judumas, įskaitant judumą savo geografinėje vietovėje, ir mokymų, skirtų padėti didinti įsidarbinamumą regionuose, rengimas, kad būtų galima įveikti atokiausių regionų, kuriems poveikį daro gyventojų senėjimas, lyčių užimtumo skirtumas arba didelė jaunimo dalis, iššūkius;

27. PALANKIAI VERTINA Komisijos iniciatyvą sukurti dotacijų programą, kuria būtų jaunimui suteikiamos galimybės ateinančius dvejus metus veikti, formuoti ir įgyvendinti ES prioritetus atitinkančius projektus vietos lygmeniu ; RAGINA Komisiją, atitinkamas valstybes nares ir atokiausius regionus plačiai skleisti informaciją apie šią iniciatyvą;
28. RAGINA Komisiją įgyvendinti komunikatą užtikrinant, kad vykdant ES politiką, susijusią su užimtumu, įskaitant iniciatyvą ALMA, Jaunimo garantijų iniciatyvą ir vaiko garantijų sistemą, būtų atsižvelgiama į atokiausių regionų ypatumus;

Žalioji pertvarka ir biologinė įvairovė

29. ATKREIPIA DĖMESĮ į atokiausių regionų pažeidžiamas vietas, susijusias su klimato kaita, ir į būtinybę remti atokiausius regionus įgyvendinant žaliąją pertvarką; PABRĖŽIA, kad politika, kuria siekiama kovoti su klimato kaita, turi būti pritaikyta prie atokiausių regionų stiprybių, pavyzdžiui, didelio potencialo juose plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
30. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad atokiausiuose regionuose nepakanka masto ekonomijos atliekų tvarkymo ir perdirbimo srityje ir kad reikia pigesnių atliekų naudojimo ir perdirbimo vietos mastu sprendimų, dėl kurių nemažėtų aplinkos apsaugos lygis;
31. PABRĖŽIA, kad atokiausiems regionams reikia paramos, kad jie galėtų pasiekti Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje nustatytus tikslus, atsižvelgiant į konkrečias šių regionų aplinkybes;
32. PATVIRTINA, kad išskirtiniai atokiausių regionų kraštovaizdžiai ir biologinė įvairovė turi būti saugomi, atkuriami ir vertinami; RAGINA atitinkamas valstybes nares ir toliau dirbti šioje srityje; RAGINA Komisiją toliau puoselėti šį turtą;

Mėlynoji ekonomika ir žuvininkystė, žemės ūkis ir kaimo plėtra

33. PABRĖŽIA, kad tvariai mėlynajai ekonomikai, kuri yra ES integruotos jūrų politikos dalis, ir tausiam vandenynų bei jūrų naudojimui tenka svarbus vaidmuo Europos žaliajojo kurso darbotvarkėje, ir PALANKIAI VERTINA esminį ES misijos „Atkurime mūsų vandenyną ir kitus vandenius iki 2030 m.“ vaidmenį siekiant Žaliojo kurso tikslų visame vandenyne ir jūrose, įskaitant atokiausius regionus;
34. PRIPAŽĮSTA, kad įvairinimas ir savarankiškumas maisto srityje yra svarbūs atokiausių regionų atsparumui ir turėtų būti remiami taikant atitinkamą žemės ūkio ir jūrų politiką;
35. PRIMENA atokiausių regionų maisto gamybos sistemų ypatumus, palyginti su žemynine Europa ir jų kaimyninėmis šalimis, ir tvaraus žemės ūkio bei žuvininkystės svarbą užimtumo ir žemės tvarkymo požiūriu; PABRĖŽIA, kad reikėtų remti vietos gamybą; PALANKIAI VERTINA Komisijos siekį atokiausiuose regionuose įgyvendinti strategiją „Nuo ūkio iki stalo“; RAGINA Komisiją padėti šiems regionams visapusiškai pasinaudoti šios strategijos teikiamomis galimybėmis, taip pat įgyvendinti koncepcijos „Viena sveikata“ principus;
36. PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisijos komunikate nurodytos pagrindinės problemos, kurias atokiausi regionai patiria žuvininkystės ir mėlynosios ekonomikos srityje, ir RAGINA Komisiją atitinkamai visiškai pritaikyti savo taisykles, ypač susijusias su valstybės pagalba, atsižvelgiant į atokiausių regionų padėtį, nedarant poveikio su žuvininkyste ir aplinka susijusiems ES teisės aktams; PABRĖŽIA, kad reikia remti atokiausių regionų nepramoninės žvejybos laivyno atnaujinimą;

III. DĖL BENDRADARBIAVIMO SU KITAIŠ EUROPOS REGIONAIS, KAIMYNINĖMIS ŠALIMIS IR KITAIŠ SUBJEKTAIS

37. PRIMYGTINAI PABRĖŽIA būtinybę suteikti žmonėms iš atokiausių regionų mokymosi galimybių jų pačių geografinėje vietovėje, ypač užtikrinant judumo galimybes jų geografinės vietovės baseine;
38. RAGINA atokiausius regionus geriau skleisti informaciją apie savo indėlį į ES, kartu dalyvauti bendradarbiavimo projektuose, vykdyti tyrimus ir skatinti mainus savo geografinių vietovių baseinuose;
39. PALANKIAI VERTINA Komisijos paramą sprendžiant konkrečias migracijos problemas, su kuriomis susiduria atokiausi regionai, ypač susijusias su nelydimais nepilnamečiais; RAGINA atitinkamas valstybes nares aktyviau naudoti Europos fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, ypač PMIF, VSF ir sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonę;
40. PALANKIAI VERTINA Komisijos iniciatyvą nustatyti pagrindines bendradarbiavimo sritis kiekviename baseine; RAGINA atitinkamas valstybes nares šiose srityse skatinti bendradarbiavimą tarp atokiausių regionų ir užjūrio šalių ir teritorijų, taip pat su trečiosiomis šalimis;
41. PABRĖŽIA, kad atokiausi regionai turėtų būti suvokiami kaip ES turtas ir turėtų būti dažniau įtraukiami į Europos mokslinių tyrimų projektus; RAGINA valstybes nares atitinkamai palengvinti atokiausių regionų integraciją į mokslinių tyrimų konsorciumus, nagrinėjančius konkrečias temas, kaip antai biologinė įvairovė, pernešėjų platinamos ir tropinės ligos;
42. RAGINA valstybes nares skatinti savo regionų ir ES atokiausių regionų bendradarbiavimą, mainus ir sinergiją;

43. PABRĖŽIA atokiausių regionų svarbą ES išorės santykiams, nes jie sudaro sąlygas propaguoti ES interesus ir vertybes jų geografinėse vietovėse; PABRĖŽIA, kaip svarbu geriau integruoti atokiausius regionus į daugiašalius bendradarbiavimo projektus, ypač kai jais vykdomi bandomieji veiksmai;
44. RAGINA Komisiją saugoti atokiausių regionų interesus, ypač kai kalbama apie derybas dėl prekybos su trečiosiomis šalimis;

IV. DĖL SUSTIPRINTOS PARTNERYSTĖS, DIALOGO IR PARAMOS

45. PRAŠO Komisijos:

- toliau ieškoti būdų, kaip padidinti atokiausių regionų potencialą;
- pagerinti šiems regionams skirtos ES politikos koordinavimą, kad būtų užtikrinta veiksmingesnė kompleksinė politika;
- skatinti atitinkamas valstybes nares ir jų atokiausius regionus dalyvauti formuojant politiką, atsižvelgti į atokiausių regionų ypatumus ES programų metinėse arba daugiametėse darbo programose ir atitinkamais atvejais rengiant kvietimus teikti pasiūlymus dėl projektų;
- stiprinti informuotumą apie atokiausių regionų ypatumus visose tarnybose; šiuo atžvilgiu ir toliau rengti reguliarius darbo grupės, kurios veikloje dalyvauja Komisijos, atokiausių regionų ir jų valstybių narių atstovai, posėdžius; rengti konkrečius teminius darbo grupės posėdžius su atitinkamomis savo tarnybomis, kurių metu būtų analizuojami atokiausių regionų pateikti pasiūlymai;
- kai tikslinga, užtikrinti, kad atliekant poveikio vertinimus būtų sistemingai atsižvelgiama į atokiausių regionų ypatumus, šiuo tikslu atliekant teritorinio poveikio vertinimus;

46. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą teikti patariamąsias priemones, skirtas padėti atskiriems atokiausiems regionams pagal poreikį rengti regioninės plėtros planus, reformas bei investicijų darbotvarkes ir pasinaudoti ES fondų ir programų teikiamomis galimybėmis ir sinergija; tos priemonės gali papildyti nacionalines patariamąsias priemones ir sistemas;

47. PRAŠO atitinkamų valstybių narių remti savo atokiausius regionus stiprinant jų administracinius gebėjimus ir skatinti įgūdžių tobulinimą, kad jie galėtų visapusiškai naudotis ES programomis;

 48. PRIMYGTINAI PABRĖŽIA, kad reikia sukurti stebėsenos priemones, kurias taikant būtų galima reguliariai stebėti, kaip įgyvendinamas Komisijos komunikatas.
-